

ПРЕС КЛИПИНГ

27. јун 2018.

НАСЛОВИ

- Привредници се тешко мире пре суднице(стр.3)**
ПКС: Мањи порези подстичу запошљавање(стр.3)
Дејановић: Алармантно је што толико младих жели да оде(стр.6)
РС: Плате веће од 30 до 50 км! (стр.7)
Од 2019. у Немачкој минимална зарада по сату 9,19 евра(стр.8)
Без штрајка у "Горењу", радницима регрес од 10.000 динара(стр.8)
Шта доноси закон о родној равноправности: Забрана за разговор о брачном статусу, раскид уговора због трудноће и породилишког одуства... (стр.9)
Приватизационе муке Петрохемије и Петрокемије(стр.10)
Чадеж: Србији недостаје милијарду евра за мала и средња предузећа(стр.12)
Шта немачке фирме привлачи у Србији? (стр.13)
Аргентина: Штрајк против мера штедње паралисао земљу(стр.14)
Просечна плата даје криву слику, најчешћа зарада 25.000 РСД(стр.15)

Привредници се тешко мире пре суднице

С. БУЛАТОВИЋ

У Србији ретко бирају мирни пут да би решили спорове, иако је то јефтиније и ефикасније. Привредни судови лане су примили 99.903 предмета, а свега њих 619 решено је медијацијом. ПРИВРЕДНИ судови у Србији лане су водили 159.000 предмета, а решили 104.080. Само током 2017. године примили су 99.903 случаја. Истовремено, мирним путем, медијацијом, окончано је свега 619 спорова. У жељи да убудуће све више привредника правду покуша да достигне бржим и ефикаснијим путем, Привредни апелациони суд и Привредна комора Србије потписали су Споразум о сарадњи на унапређењу примене медијације у привреди.

Комора ће организовати семинаре, едукације, саветовања. Привредни апелациони суд ће радити на отварању инфо пултова у свих 16 привредних судова у земљи, а први, у Београду, већ је спреман. Ту ће заинтересовани моћи да сазнају све што их чека у поступку медијације.

- Судија у првом степену у просеку годишње реши 61,4, а у другом степену 35,5 случајева. И поред свих напора велики број случајева остаје нерешен - истакла је Јасминка Обућина, председник Привредног апелационог суда. - Спора правда и далек пут до ње није права правда. Треба нам ефикасна правда. Надам се да ће медијација и арбитража томе допринети. Судски поступак је скуп, медијација је јефтинија.

Није сваки привредни спор могуће решити медијацијом. Обучено је стотину судија и судијских помоћника да препознају оне који могу. Половином септембра се очекује нови пројекат кроз који ће се обучавати судије и помоћници да препознају потенцијал за медијацију у стечајним поступцима и парницама које се воде са стечајним дужником. Спорови који трају годинама често су главни разлог још дужих стечајних поступака. У пракси, мирно решавање спора најчешће траје до месец дана, а свега пет одсто дуже од три месеца.

- Медијација је ефикасан, али у Србији недовољно искоришћен поступак - сматра Марко Чадеж, председник ПКС. - Уложићемо напоре да објаснимо компанијама шта је медијација. Она је јефтинија, бржа, ефикаснија. Имамо добар пример из Италије. Тамо свих 105 привредних комора пружа услугу медијације. Реши се 90.000 спорова, а уштеда је чак 123 милиона евра.

ФАСЦИКЛА "М"

ПРОШЛЕ године под ознаком "М", што значи медијација, у Привредном суду у Београду су вођена 92 предмета. Решено их је 86.

- Током ове године у нашем суду се води 12 поступака медијације - рекао је Јован Јовановић, председник Привредног суда у Београду. - Нисмо задовољни овим бројем. Очекујемо да ће их бити више.

ПКС: Мањи порези подстичу запошљавање

С. Б. - Д. И. К.

Иницијативе ПКС за промену закона - привредници траже мање намете на рад. На даљи развој пословања у нашој земљи утиче и висина стопе пореза на добит правних лица

ПРИВРЕДНА комора Србије упутила је претходних дана Влади Србије и ресорним министарствима три иницијативе: за смањење пореза и доприноса на зараде, за смањење пореза на добит предузећа са 15 на 10 одсто и за измену Закона о раду у циљу спречавања могућности злоупотребе боловања запослених.

- Привредна комора Србије као највећа асоцијација српских привредника спроводи низ активности на побољшању и модернизацији законодавног оквира у Србији, пословне инфраструктуре, као и на отклањању препрека за пословање и поједностављењу административних процедура, како би се изградио стабилан, предвидив и стимулативан привредни амбијент који ће допринети успешном пословању компанија и развоју конкурентне привреде - истиче Кристина Ђурић, руководилац Центра за правне и економске иницијативе и политике ПКС.

Она наводи да су у претходном периоду обављене консултације са пословном заједницом у циљу унапређења пословног амбијента и развоју конкурентности домаће привреде.

- Анализирани су важећи прописи са аспекта потреба привредника и у разговору са представницима различитих сектора уочене су одређене могућности за побољшање регулативе у области фискалног система на начин којим би се створио стимулативан привредни амбијент - објашњава Ђурић. - Међу највећим препрекама за ново запошљавање радника јесте високо пореско оптерећење зарада.

Наиме, прегледом стопа обавезних социјалних доприноса и стопе пореза на зараде може се видети да се веће оптерећење на зараду остварује путем доприноса. Уколико се погледа неколико година раније може се установити тенденција пада када је реч о стопи пореза на зараде - од 1. јуна 2001. године износила је 14 одсто, од 1. јануара 2007. године 12 одсто, а од 30. маја 2013. године у примени је стопа од 10 одсто. Док се код обавезних социјалних доприноса уочава тренд раста. Тако је, на пример, стопа доприноса за ПИО: од 1. септембра 2004. године износила 22 одсто, од 30. маја 2013. године 24 одсто, а од 1. августа 2014. године у примени је стопа од 26 одсто.

- Порези и доприноси на зараде запослених су веома високи, порески клин на дохотке од рада износи скоро 63 одсто, што значи да послодавац уплаћује држави значајан износ од укупних трошкова које има када је реч о накнадама за рад - истиче Катарина Ђурић. - Како би се уочени проблеми елиминисали требало би узети у разматрање смањење пореског клина кроз смањење стопе доприноса за ПИО и здравствено осигурање, као и изналажења другог начина за финансирање здравственог система.

Привредници су, такође, истакли да на даљи развој пословања и стимулативан привредни амбијент утиче и висина стопе пореза на добит правних лица. Одредбом члана 39. Закона о порезу на добит правних лица прописана је стопа пореза од 15 одсто. Смањење стопе пореза на добит правних лица са 15 одсто на 10 процената, довело би до бржег економског раста земље и бољег и стимулативнијег пословног амбијента, сматрају у ПКС.

Поред тога, значајан проблем који негативно утиче на даљи раст и развој пословања је недовољан број пореских подстицаја/олакшица за улагања у основна средства.

- Наиме, од јануара 2014. године укинута је општи порески кредит за улагања у основна средства и развој као нематеријалну имовину - подсећа Кристина Ђурић. - На овај начин, микро, мала и средња предузећа, која немају могућност за већа улагања и отварање већег броја нових радних места, доведена су у неравноправан положај у односу на велика привредна друштва и нове инвеститоре. Овакво стање је за већину привредних субјеката (микро, мала и средња привредна друштва) неодрживо јер не могу да издрже конкуренцију новооснованих великих субјеката, који имају бројне подстицаје, нити увозника који робу купују од иностраних произвођача који користе субвенције матичних држава.

Пореска политика Владе Србије би свакако, како истиче, требало да садржи извесне мере и подстицаје код инвестирања у даљи развој привредних субјеката, а нарочито код извозно оријентисаних. Пружањем одређених подстицаја утицало би се на смањење трошкова пословања, повећање производње, извоза, пораста запослености, повећање добити привредних субјеката али и прихода за републички буџет.

- У наредном периоду потребно је наставити започете активности на реформи пореског система и пореске администрације, с тим да би фокус требало ставити и на побољшање доследности у примени закона, посебно од стране пореских власти - наводи она. - Кључни фактор који треба да допринесе побољшању и стабилности фискалног система, поред унапређења законских решења је и конзистентност њихове примене.

Поред тога у сарадњи са пословном заједницом извршена је анализа прописа и уочене су одређене могућности за унапређење регулативе у области радних односа у циљу спречавања злоупотреба привремене спречености за рад од стране запослених. Указано је да би могуће решење за превазилажење овог проблема могло бити омогућавање послодавцу да од надлежне здравствене институције затражи извештај на основу којих би било могуће утврдити основаност привремене спречености за рад запосленог у случајевима када је проценат запослених који су одсутни због привремене спречености за рад већи од 10 одсто у току једног месеца.

САРАДЊА СА ПОРЕСКОМ УПРАВОМ

Имајући у виду значај рада пореских органа за пословање привредних субјеката као и транспарентност у примени прописа од стране пореских органа за стварање повољног пословног окружења за развој привреде, Привредна комора Србије је успоставила сарадњу са Пореском управом кроз организацију серије скупова под називом "Дани отворених врата са Пореском управом Републике Србије" широм Србије. Привредницима су презентоване новине из делокруга надлежности Пореске управе РС која су од интереса за пословну заједницу, а које се односе на сет пореских прописа као што су: Закон о изменама и допунама Закона о порезу на добит правних лица; Закон о изменама и допунама Закона о порезу на доходак грађана; Закон о изменама и допунама Закона о пореском поступку и пореској администрацији; Закон о изменама и допунама Закона о порезу на додату вредност; Правилник о облику, садржини и начину вођења евиденције о ПДВ и облику и садржини прегледа обрачуна ПДВ (попуњавање ПОПДВ обрасца).

УТИЦАЈ ПРИВРЕДНИКА

Колико привреда, преко Привредне коморе Србије, може да утиче на измену или појашњавање прописа који привредницима стварају проблеме у пословању?

- У протеклом периоду између Привредне коморе Србије и Владе Републике Србије унапређена је сарадња на питањима од интереса за привреду - наводи Кристина Ђурић. - На основу Закона о привредним коморама ПКС заступајући интересе својих чланова, учествује у припреми нацрта закона и других прописа од значаја за привреду, што обухвата и достављање образложеног става привреде надлежном министарству, као и достављање анализе примене појединачних прописа од значаја за привреду, са предлозима за побољшање квалитета примене тих прописа.

За пословну заједницу од суштинске важности је њено правовремено укључивање у поступак израде прописа, као и у поступак консултација у вези са применом прописа у пракси.

ПКС израђује кварталне анализе примене прописа од значаја за привреду, путем којих се идентификују кључни и појединачни проблеми чланица коморе који негативно утичу на пословни амбијент и дефинишу предлози за доношење или измену и допуну постојећих прописа. Поред тога у кварталним анализама представљени су и предлози привреде за

побољшање квалитета примене прописа. До сада је израђено девет кварталних анализа примене прописа од значаја за привреду које се достављају државним органима.

Представници Привредне коморе Србије укључени су у рад више од сто радних група за доношење прописа, стратешких докумената и комисија, укључујући и представнике ПКС у 27 преговарачких група за приступање Србије ЕУ.

На иницијативу Привредне коморе Србије, у жељи да заједничким снагама креирамо квалитетну основу за развој привредног амбијента у Републици Србији формиране су заједничке радне групе са ресорним министарствима и другим институцијама у циљу разматрања питања од заједничког интереса и отклањања препрека са којим се привредни субјекти сусрећу у пословању.

Дејановић: Алармантно је што толико младих жели да оде

Тањуг

Податак да једна трећина од 11.000 анкетираних студената жели да након завршених студија напусти Србију је алармантан податак и најважнији за Министарство просвете, науке и технолошког развоја, рекла је министарка за демографију и популациону политику Славица Ђукић Дејановић

Податак да једна трећина од 11.000 анкетираних студената жели да након завршених студија напусти Србију, те да половина од њих не тражи никакве услове како би евентуално размислила да остане у земљи је алармантан податак и најважнији за Министарство просвете, науке и технолошког развоја, рекла је министарка за демографију и популациону политику Славица Ђукић Дејановић.

"Стратегија за високо образовање мора узети у обзир чињеницу да школујемо младе људе, који најчешће због тога што немају адекватан посао, посао у струци и адекватна примања за започињање егзистенције, планирају да оду", казала је Ђукић Дејановић за ТВ Прва.

Додала је да то Министарство и Универзитети морају имати веома конкретну политику око уписа и свих других стратешких корака.

"С друге стране, Управа за дијаспору, при Министарству спољних послова правиће комуникације са младим образованим и свим другим људима, нашим мигрантима у земљама у којима су они", додала је министарка.

Упитана како ће се Србија борити против наркоманије код младих, а поводом Светског дана борбе против наркоманије, Ђукић Дејановић је казала да "млади људи у намери да одшкрину врата раја често улазе у пакао, који је хронично самоубиство".

"Код највећих броја психоактивних супстанци да би се добило осећање еуфорије мора се повећавати доза отрова, који у једном моменту изазива депресију центра дисање и смрт", казала је.

Указала је на модерне болести зависности, које, за сада у Србији не постоје, али такође већ бележе смртне случајеве у свету, као што су игрице, Фејсбук зависност, интернет зависност...

"И то је једна болест зависности коју морамо дочекати спремније него што смо ове класичне везане за психоактивне супстанце", казала је Ђукић Дејановић.

РС: Плате веће од 30 до 50 км!

Н. ШТРИЋ

Представници Владе Српске постигли договор са социјалним партнерима и синдикатима. Цвијановићева: Послодавци ће бити дужни да тај износ уплате и повећају зараду

ВЛАДА Републике Српске постигла је договор са представницима Савеза синдиката РС и Удружењем послодаваца РС да се од августа свим радницима у РС плате повећају за 30 КМ, док ће у јавном сектору најмање плате бити повећане са 400 на 450 КМ, те са 500 на 545 КМ.

Ове као и друге мере биће прецизиране у уторак на седници Економско-социјалног савета Републике Српске, те ће одмах бити упућене у парламентарну процедуру. Такође, сви очекују да ће до краја године бити повећана и најнижа плата која тренутно износи 410 КМ.

- Циљ је да ускоро минимална плата буде 500 КМ. Наставићемо да радимо и у наредном периоду, а неће нас спречити ни што нема седница скупштине нити улазак у предизборни период. Сигурни смо да ћемо и то успети да обезбедимо - рекла је премијерка РС Жељка Цвијановић.

Цвијановићева је посебно нагласила да ће послодавци бити дужни да тај износ уплате, односно да за толико повећају плате, јер су они ослобођени пореза, повећањем неопорезивог дела плате на 500 КМ.

РАДНИЦИМА ГОДИШЊЕ 360 КМ ПРЕДСЕДНИК Уније удружења послодаваца РС Драгутин Шкребић је потврдио да ће целокупан износ за који Влада умањи опорезивани део плате бити плаћен радницима. - Сви послодавци ће износ за неопорезиви део морати да уплате на плате. На годишњем нивоу ће радник са најнижом платом тако добити 360 марака - рекао је Шкребић.

- Увешћемо санкције за варање, послодавци ће имати обавезу то да раде - истакла је Цвијановићева и додала како је "врло оптимистична" и да нема ниједне владе која је успела да предузме кораке за повећање плата и у јавном и у реалном сектору.

- Хвала социјалним партнерима. Република је на добром путу - додала је Цвијановићева.

Председница Савеза синдиката Републике Српске Ранка Мишић је најавила да ће данас, на седници Економско-социјалног савета РС предложити нови износ најниже плате, а која је повећана на 410 КМ почетком ове године, а да ће тражити и да се повећа дужина примања и износ накнаде за време незапослености.

- Влада је прихватила да се одрекне дела који се односи на порез на лична примања, односно на износ до 500 КМ. Тај део пореза иде директно на плате радника - рекла је Мишићева.

Мишићева је рекла да остаје отворено питање како бити сигуран да ће послодавци из реалног сектора спровести законска решења којима је ова мера предвиђена.

- Једини начин, а Уставом и Законом о раду је тако и дефинисано, јесте да грански синдикати, председници синдикалних организација у предузећима у реалном сектору заједно са послодавцима потпишу колективне уговоре и омогуће инспекторату да контролише и санкционише несавесне послодавце који желе да добру меру Владе приграбе за себе - навела је Мишићева.

Према њеним речима, почеће и изједначавање плата запослених у образовању и култури са другим буџетским корисницима, те очекује да коначно буде договорено и повећање дужине примања и износа накнаде за незапосленост.

Од 2019. у Немачкој минимална зарада по сату 9,19 евра

Немачка би требала подићи минималну плату идуће године на 9,19 евра по сату, а потом 9,35 евра у 2020., препоручила је у комисија коју је именовала влада у Берлину, чиме би се отворио пут за повећање личне потрошње у највећој европској привреди.

Влада канцеларке Ангеле Меркел увела је 2015. године минималну зараду на нивоу државе од 8,50 евра по сату, обухвативши тиме више од три милиона радника. Последњи пут њен износ је повећан прошле године, такође на препоруку комисије, на садашњих 8,84 евра по сату, преноси Сеебиз.еу.

Актуелни препоручени износ утврђен је применом сложене формуле која делимично се односи и на просечно повећање плата у Немачкој за 4,8 одсто у протекле две године. Повећање минималне плате у 2019. износило би тако приближно четири одсто.

Предлог СПД 12 евра по сату

Очекује се да ће влада прихватити препоруку стручне комисије.

Увођење минималне плате 2015. године био је кључни захтев Меркеловог мањинског коалиционог партнера, немачке Социјалдемократске странке (СПД). Виши СПД функционери, укључујући министра финансија Олафа Сцхолза, позивали су на повећање минималне плате на чак 12 евра по сату.

1.400 инспектора проверава поштују ли компаније "минималац"

Сцхолз сада планира да ангажује додатних 1.400 инспектора те ће убудуће њих укупно 8.600 проверавати поштују ли компаније одредбу о минималној плати односно покушавају ли заобићи одговарајуће прописе.

Повећање минималне плате вероватно ће помоћи подизање потрошње домаћинства у раздобљу у којем раст немачког извоза угрожавају протекционистичке мере америчког председника Доналда Трампа.

Међународни монетарни фонд (ММФ) и Организација за привредну сарадњу и развој (ОЕЦД) већ су позивале Немачку да подигне плате и повећа улагања како би се повећала домаћа потрошња и смањио велики вишак на текућем рачуну биланса плаћања, подсећа Ројтерс

Без штрајка у "Горењу", радницима регрес од 10.000 динара

Предраг Вујанац

У "Горењу" се за сада ипак неће штрајковати, пошто је синдикат те фабрике расхладних уређаја прихватио понуду менаџмента о исплати 10.000 динара за сваког радника, на име регреса за годишњи одмор.

После одржаног састанка са директором ваљевске фабрике Симоном Кумером, како је синдикат саопштио а објављено је на огласној табли фабрике, "послодавац је понудио запосленима једнократну исплату регреса од 10.000 динара".

- Због најаве штрајка упозорења, послодавац је предложио да се до краја текуће године преговара о виду допуне исплате регреса пред зимски одмор. За сада се није разговарало о висини другог дела, али ће синдикат свакако тражити да она буде у реалним и прихватљивим границама за раднике – објавио је синдикат "Горења" уз објашњење да "за сада неће организовати штрајк".

Радници захтевали регрес од 24.000 динара

Иначе, најављујући штрајк упозорења, синдикат је саопштио да радници траже исплату регреса од 24.000 динара пред летњи годишњи одмор. Потом је тај захтев, пошто није дошло до директних преговора са менаџментом словеначке компаније, проширен и захтевом "да исплата за запослене са најнижим примањима износи најмање 45.000 динара нето на месечном нивоу и да се сва остала примања повећају линеарно свим запосленима".

Радници "Горења" кратко су штрајковали и прошлог лета, а штрајк је прекинут након што су добили повећање плате за 4.000 динара. Фабрика расхладних уређаја "Горење" је у Ваљеву отворена пре 12 године, уз државне субвенције, а у њој ради 1.500 људи, од тога чак 1.200 у производњи.

Шта доноси закон о родној равноправности: Забрана за разговор о брачном статусу, раскид уговора због трудноће и породилишког одсуства...

Танјуг

Кључни циљ закона о родној равноправности је да створи једнаке шансе за мушкарце и жене у друштву, рекла је председница Скупштине Србије Маја Гојковић на јавној расправи о нацрту овог документа.

Она је рекла да нови закон види као додатну прилику да се направи још један корак у побољшању положаја жена и спречавању дискриминације приликом запошљавања, остваривања права на зараду, социјалне и здравствене заштите, укључујући и медијске садржаје, који не би смели да подстичу родну дискриминацију, предрасуде и стереотипе према женама.

- Од велике је важности законска забрана да се од жена приликом запошљавања захтева обавештење о брачном и породичном животу или плановима, доследно примењује у пракси - рекла је Гојковић.

Она је истакла да је нацртом дефинисано да се забрањује раскид радног односа по основу трудноће, породилишког одсуства и одсуства ради неге детета што је, додаје, још једна потврда политике Србије према породици и њеној заштити.

- Ова решења су од суштинског значаја ако се има у виду да је још увек стопа запослености жена у Србији нижа од стопе запослености мушкараца и то за око 14 одсто - рекла је Гојковић.

Она је подсетила да Србија не почиње од нуле и да има Закон о родној равноправности који је донет 2009. године.

Наводећи да ће бити одржане јавне расправе у више градова, Гојковић је указала да ће то бити прилика да се сагледа напредак који је остварен у области родне равноправности, борби против насиља над женама, економском оснаживању жена.

Председница парламента је подсетила да је 2000. године у парламенту било само 12,4 одсто жена, седам година касније 21,2 одсто, док је данас тај проценат 36,8 одсто, по чему је Скупштина Србије препозната у региону и шире.

- У Србији жене данас воде Народну скупштину, Народну банку Србије, Владу Србије, Уставни суд и налазе се на многим важним местима - додала је она.

Нацртом закона се, према њеним речима, подигла и лествица више за политичке странке, будући да се предвиђа да на изборним листама буде најмање 40 одсто кандидата мање заступљеног пола.

Такође, јавни органи имају обавезу да предузимају посебне мере да обезбеде родну заступљеност приликом предлагања сталних делегације Србије у међународним телима и именованима у републичке и друге органе.

Важан сегмент је, каже Гојковић, посвећен и сузбијању насиља над женама, што захваљујући активности свих надлежних органа више није „табу“ тема у нашем друштву.

- Достизање пуне родне равноправности представља задатак за читаво друштво, и жене и мушкарце подједнако, јер без тога нема развоја и напретка. У том циљу, очекујем да ће и нова законска решења својим квалитетом и применом у пракси, допринети заједничком циљу - рекла је Гојковић.

Приватизационе муке Петрохемије и Петрокемије Петрохемија или Петрокемија?

Пише: Миша Бркић

Не, то није језичка дилема. То је прича о две истоимене, али не и истородне, фирме из некад заједничке државе које муче исту муку и које деле сличну пословну судбину. Хрватска компанија Петрокемија из Кутине, некад моћни социјалистички произвођач вештачких ђубрива, годинама пословно животари на ивици пропасти и уз стална реструктурирања, а пре неки дан (31. мај) скромно је прославила пола века постојања, уз поклон какав се само пожелети може – држава јој је отписала дугове и нашла стратешке партнере за докапитализацију чиме се омогућује приватизација и даље реструктурирање. Српска компанија Петрохемија из Панчева, некад моћни социјалистички произвођач сировина за хемијску индустрију (етилен, пропилен, бутадиен, МТБЕ), годинама пословно животари на ивици пропасти и уз стална реструктурирања спрема се да за неки дан (8. јул) обележи 43 године постојања уз обећавајући поклон – држава јој је нашла (ко зна којег по реду) „заинтересованог“ стратешког партнера који би требало да оконча вишегодишњу претњу стечајем и приватизацију. Осим имена, заједнички именитељ две фирме је – држава.

Без помоћи државе и „сипања“ десетина милиона евра из буџета/прорачуна у производне капацитете Петрохемије/Петрокемије ни једна ни друга компаније не би опстале, нити би прослављале годишњице/обљетнице.

Петрокемија је прошлу годину завршила с губитком од 146,8 милиона куна (1 евро – 7,39 куна), а 2016. губитак је био 87,3 милиона куна. Економски аналитичари су средином прошле године тврдили да одржавање Петрокемије има смисла само ако би компанија могла да производи јефтино ђубриво, али да то није могуће без великих улагања.

Зато је, као једина разумна одлука, предлагано њено затварање и трансформација те локације у индустријски парк намењен малим произвођачима који би производили еколошка ђубрива. Половину губитака Петрокемија је направила због раста цене природног гаса и екстремно високих трошкова транспорта гаса у Хрватској. Зато је као једна од кључних мера новог компанијског менаџмента и њеног шефа Ђуре Попијача (некадашњег министра привреде у Влади Јадранке Косор) била смањење трошкова и улазак у профитну зону пословања, што би уз докапитализацију и довршетак програма реструктурирања био предуслов приватизације.

Фирми, међутим, није помогла ни одлука Владе да почетком прошле године смањи трошкове транспорта гаса (главне сировине и највеће трошковне ставке у пословању Петрокемије) за 20 одсто, што је требало да јој обезбеди равноправност с конкуренцијом и уштеди 20-ак милиона куна. Петрокемија годишње троши 650 милиона кубних метара гаса, што је 60 одсто свих трошкова фирме и 25 одсто укупне потрошње природног гаса у Хрватској.

За транспорт гаса кроз Хрватску плаћа 25-31 долар за хиљаду кубних метара, у Мађарској је цена 11,1 долар, у Аустрији 4,3 долара, а у Словенији – 7,5 долара. Но, није то била једина помоћ државе. Власнички удео државе у Петрокемији растао је сваки пут кад та фирма није имала властитог новца да враћа дугове па је као испомоћ ускакала држава. Последњи пут се то

догодило прошле године кад је Влада из буџета дала 300 милиона куна. Пошто Петрокемија није могла да враћа дугове банкама, добављачима и држави, онда су све досадашње хрватске Владе преузимале обавезу да држава враћа комерцијалне кредите, а државни дуг претварале у државно власништво. Иначе, комерцијалне банке „извукле“ су се из Петрокемије још 2014. године. Тако је држава постала власник 80 одсто дела Петрокемије а дуг кутинског произвођача ђубрива нарастао је на 820 милиона куна, од чега на краткорочне кредите отпада 515 милиона куна, што практично значи да је фирма у предстечајном стању и да је сав новац из буџета улудо бачен.

Упоређујући, рецимо, цену деонице Петрокемије 1. маја 2008. године и 31. маја 2018. види се да су хрватски пензиони фондови на докапитализацији Петрокемије изгубили 510 милиона куна. И поред тог губитка, хрватски пензиони фондови спомињу се као један од, истина мањих, учесника докапитализације Петрокемије с 50-ак милиона куна. Са по 100 милиона куна учествују ЈАНАФ (Јадрански нафтовод) и Хрватска електропривреда (ХЕП), а најважнији играчи су Ина и Прво плинарско друштво (ППД) са по 150 милиона куна. Хрватска Влада је пре докапитализације Петрокемије преузела 450 милиона куна обавеза које та фирма има према банкама с намером да их претвори у основни капитал намењен покривању губитака у 2017. и 2018. години. Други корак је позив за докапитализацију издавањем нових деоница и уплатом укупно 450 милиона куна „у кешу“. Потом Ина и ППД као већински власници треба да добију одобрења о дозвољеној концентрацији из Брисела и од Хрватске.

Агенције за заштиту конкуренције и да оснују заједничку фирму која ће управљати Петрокемијом (Ина – финансијским а ППД – комерцијалним делом Петрокемије). Како се приближава 43. годишњица пословања српске компаније за производњу базних хемијских сировина Петрохемија из Панчева тако расту оптимистичка очекивања да ће се и за ову фирму из петрохемијског комплекса наћи решење за дугорочни опстанак. Трачак наде стигао је из Санкт Петербурга, с маргина Економског форума где је српски министар енергетике Александар Антић разговарао с шефовима Гаспромнеффта Александром Дјуковим и Гаспрома Алексејем Милером. „Чињеница је да су НИС и Гаспромнефт заинтересовани за Петрохемију и о томе ћемо интензивирати разговоре“, објавио је Антић и нагласио да је тој фирми неопходан стратешки партнер због инвестиција. То су, пре свега, инвестиције у линију за производњу полипропилена како би се обезбедило дугорочно стабилно пословање које неће моћи да угрозе ни могуће ценовне турбуленције на светском тржишту нафте.

Оптимистичких најава за Петрохемију било је и раније, али су сви потенцијални стратешки партнери (холандски КазМунауГас и чешки Ј&Т ИБ анд Цапитал Маркетс) бежали из Панчева главом без обзира. Од 2009. године Петрохемија је одлуком Владе о реструктурирању стављена под заштиту од принудне наплате, а заштита је продужена и одлуком из 2015. године којом је Петрохемија проглашена субјектом приватизације од стратешког значаја за привреду Србије. Већ 2016. за тог повлашћеног субјекта Влада тражи од НИС-а повлашћене цене нафте и гаса да би Петрохемија у наредне четири године „могла да ради без кредита и са приходом од око 50 милиона евра“.

Смањење трошкова производње, реструктурирање компаније (УППР – унапред припремљени план реорганизације), проналазак стратешког партнера и нова улагања – истоветни су проблеми Петрохемије Панчево онима које има Петрокемија Кутина.

Почетком прошле године панчевачка Петрохемија имала је дуг од 77 милијарди динара.

Повериоци – углавном држава и државна предузећа – отписали су Петрохемији 47,7 одсто потраживања, а 52,3 одсто дугова претворили у власнички капитал. За пословање Петрохемије кључна је сарадња с НИС-ом који је снабдева примарним бензином. Од 250 милиона евра дуга Петрохемије према НИС-у држава је преузела отплату 105 милиона, а кроз УППР остатак је делом отписан, а делом претворен у власнички капитал. Слично је поступљено и у случају компаније Лукоил с којом је регулисан дуг од 40 милиона евра. Тако су НИС и

Лукоил постали акционари Петрохемије. Завршетак УППР-а, крајем прошле године, означио је почетак дефинисања нове власничке структуре Петрохемије у којој доминира држава. Око 76 одсто акција је у власништву државе Србије и државних предузећа, а 24 одсто у власништву НИС-а и Лукоила. Државна компанија Србијагас највећи је појединачни власник Петрохемије.

Консултантска кућа КПМГ изабрана је за приватизационог саветника и тако је почела припрема за приватизацију. Од марта прошле године, кад је објављен јавни позив за прикупљање писама о заинтересованости за учешће у приватизацији, до данас нико се није јавио да купи Петрохемију иако та фирма позитивно послује: у 2016. години имала је профит 60 милиона евра, а годину дана раније 21 милион евра.

У чему је „квака“? Зашто нема стратешких партнера? Два су разлога неповерења инвеститора у дугорочне пословне перформансе Петрохемије. Први је дугорочна и искључива зависност од нестабилних цена на светском тржишту нафте и гаса. На други разлог указују стручњаци и Фискални савет Србије – то је потреба да се инвестира најмање 200 милиона евра у модернизацију постројења јер је садашњој енергетски неефикасној опреми и технологији рок трајања истекао још пре 20 година. У извештају Фискални савет констатује се да „Петрохемија тренутно не прави губитке, али да је то последица повољних тржишних околности (цена), а не њеног реструктурирања“. Фискални савет зато сматра да је Петрохемију неопходно приватизовати у овој години, јер се тржишне околности могу лако преокренути, чиме би ово предузеће поново постало велики губиташ на терету српског буџета. Фискални савет оцењује да су шансе за преживљавање Петрохемије само у проналажењу стратешког партнера. Има стручњака који верују да је једина преостала стратешка опција – руски Гаспромњефт. Међутим, пре годину дана отворено се говорило да Руси нису заинтересовани јер Петрохемија није исплатив посао. Да ли се у међувремену нешто променило?

Чадеж: Србији недостаје милијарду евра за мала и средња предузећа

Проблем финансирања је један од највећих за пословање привредника у Србији и на западном Балкану, речено је данас на Пословном форуму Програма за развој предузећа и иновације западног Балкана (WB ЕДИФ).

Изнет је и податак да Србији недостаје милијарду евра за финансирање малих и средњих предузећа.

Не можемо да се похвалимо приступу финансирању, јер је по лакоћи добијања кредита и развијености финансијског тржишта западни Балкан у другој половини листе од 137 земаља света, изјавио је отварајући Форум у Привредној комори Србије председник Коморе Марко Чадеж.

Према његовим речима, банкарска понуда у региону и даље је неадекватна за мала и средња и предузећа.

Чадеж је предочио процену Европске инвестиционе банке (ЕИБ) да само Србији недостаје милијарду евра за мала и средња предузећа, и то пре свега кредити на средњи и дужи рок.

Он је најавио да ће у другој половини године Србија добити нови законски оквир за алтернативне изворе финансирања у привреди.

Државни секретар у Министарству привреде Бранимир Стојановић оценио је да је захваљујући програму ЕДИФ у протеклих шест година постигнуто много, нарочито у сарадњи Европске комисије, финансијских институција активних у региону, билартералних донатора и економија западног Балкана.

Шеф Сектора за сарадњу Делегације Европске уније у Србији Ингве Енгстром навео је да је пласирано око 650 милиона евра за подршку и финансирање малих и средњих предузећа у региону, чиме је отворено више од 30.000 радних места.

Он је указао на договор са Владом Србије за додатних 20 милиона евра грантова компанијама у Србији.

Шта немачке фирме привлачи у Србији?

Пише: Дојче веле

Немачке фирме стално су у потрази са квалитетним добављачима. Предност Србије је у близини, добром менталитету и добрим условима рада, каже за ДВ председник Немачко-српске привредне коморе Роналд Зелингер.

ДВ: У Франкфурту је одржана четврта по реду Иницијатива за проналажење добављача са подручја Западног Балкана. С којим очекивањима сте Ви, господине Зелингер, као председник Немачко-српске привредне коморе, дошли у Франкфурт?

Роналд Зелингер: Имамо добра заједничка искуства са последње три годишње конференције у Минхену, Дортмунду и Београду. А и ове године сада у Франкфурту. Немачке фирме обавиле су овде у просеку свака по 20 разговора са добављачима са Западног Балкана, а сваки добављач разговарао је са по три до пет немачких фирми. Обрт договорен на овим конференцијама сваке године се удвостручи у односу на претходну. Мислим да је ово што се овде дешава веома важно. Имамо конкретне резултате, дакле уговоре који обезбеђују послове у будућности. Приближавање, разумевање и заједничка кооперација фирми са Западног Балкана и из Немачке има за резултат стварање осећаја за квалитет, али и добром репутацијом наших партнера – фирми из Србије и са Западног Балкана. То доприноси даљем склапању послова. Шта немачке фирме привлачи у Србији, односно у земљама Западног Балкана?

Да будем искрен, ништа их не привлачи. Али пронашли су тај регион као подручје са квалификованим, дисциплинованим и заиста поузданим партнерима. Немачке фирме, као и друга европска предузећа, стално су у потрази са квалитетним добављачима. Предност Западног Балкана и Србије је у близини, која је евидентна, у добром менталитету и добрим могућностима за рад. То се проширило међу немачким предузетницима. Интересовање је велико и то ће и даље бити тако.

Значи ли то да се део немачких фирми повлачи из Кине, односно из Русије због санкција, али и из Турске због политичких размирица?

У коначници, предузетнике искључиво интересује цена производа по комаду. Схватили су да Кина није тако повољна као што је раније била. Циклуси поруцбина производа све су краћи. Логистика је ту веома важна и наравно да је разлика када робу транспортујете са 10.000 или са хиљаду километара удаљености. Западни Балкан иде у корак са Србијом у погледу атрактивних трошкова производње. Наравно, могу да говорим само из своје перспективе. Ми смо у Србији веома присутни, а трошкови производње су нешто што нас чини срећним.

Каква је, независно од трошкова производње, пословна клима у Србији? Србија се и у погледу образовања угледала на Немачку и полако уводи дуални систем образовања.

Немачко-српска привредна комора, заједно са другим партнерима, залагала се за увођење дуалног система. То јесте почетак, али има много позитивних и успешних примера. Пословна клима у Србији је генерално веома добра. Политика у Србији пријатељски је настројена према страним предузетницима. Још увек имамо проблема које морамо да решавамо и то су исти они проблеми који се виде у процесу политичког приближавања региона Европској унији, али стране фирме тамо по правилу имају особу којој могу да се обрете и већину проблема могу добро да реше.

Где видите највеће проблеме? Где (ципела) још увек жуља?

У великим политичким темама, као што је владавина закона, комплетно законодавство или правни систем. Још увек постоји комплексна бирократија и сигурно је да је борба против корупције нешто у шта би те земље могле више да инвестирају. То би било добро за фирме. Предузећа воле ниске цене, али мрзе ризик. То је нешто на чему би све земље Западног Балкана морале да пораде, али то мора бити покренуто са политичког нивоа.

Шта према Вашем мишљењу реално може да се уради како би дошло до побољшања?

Чуда су у малим корацима, не мора много тога да се промени. Проблемима се мора бавити сукцесивно. Руке европских партнера испружене су у правцу Србије, подршка је ту. Корак по корак би морало да дође до процеса с јасним циљем – да се ти проблеми решавају. Спремност и воља исказаним речима су ту – али не дешава се ништа више од тога.

Шта мислите о идеји царинске уније?

Сматрам да је та идеја веома занимљива. За нас предузетнике су царинске препреке велики недостатак за сарадњу између тих земаља. Притом, царинска унија није замишљена као замена за ЕУ, она у основи само олакшава пословање у оквиру земаља југоисточне Европе. То је нешто што би онда тако, у целини, могло да пређе у ЕУ. Зато сам према идеји царинске уније отворен и подржавам је.

Аргентина: Штрајк против мера штедње паралисао земљу

ЕПАПразне улице Буенос Аиреса

Аргентину је паралисао генерални штрајк, који су организовали синдикати протестујући против зајма од Међународног монетарног фонда у висини од 50 милијарди долара.

Генерална конфедерација радника такође захтева повећање плата у складу са инфлацијом од скоро 30 одсто годишње.

Возови, аутобуси и подземна железница заустављени су у Буенос Аиресу. Активисти су блокирали прилазне путеве главном граду.

Овај протест утицао је на живот 15 милиона људи у главном граду, званичници кажу.

АФП „Не реформама, не повећању пореза, не ММФ-у“, стоји на транспаренту

Летови су обустављени широм земље.

ММФ је пристао да одобри кредит од 50 милијарди долара влади председника Маурисија Макрија након што је локална валута, песо, изгубила вредност.

Макри тврди да је кредит узет како би се избегла економска криза.

АФПАутобуска станица без полазака

„Штрајк не доприноси ничему“, каже Макри.

„Наша привреда ће поново расти, али зато морамо да седнемо за сто и одлучимо шта свако од нас треба да ради“, додао је.

Синдикати су најавили да су спремни за преговоре.

„Ово је нова шанса и надам се да је влада разумела шта данашњи штрајк значи“, каже Карлос Акуња, један од лидера Генералне конфедерације радника.

АФПДемонстранти блокирали пан-амерички аутопут на улазу у престоницу

Однос Аргентине с ММФ-ом је на климавим ногама.

Многи криве ову међународну организацију за погоршање економских услова у земљи, када је Аргентина прогласила банкрот пре 17 година, каже новинарка ББЦ, Кети Вотсон.

Синдикати тврде да ће мере штедње које захтева ММФ пре одобрења кредита отежати живот најсиромашнијем слоју у овој земљи.

Просечна плата даје криву слику, најчешћа зарада 25.000 РСД

Немања Вуксановић из Фондације за развој економске науке изјавио је у Дану уживо ТВ Н1 да је на основу тренутних показатеља тешко оствариво да се просечна плата у Србији до краја године приближи износу од 500 евра. Истакао је и да просечна плата не даје праву слику животног стандарда јер је месечна зарада највећег броја запослених 25.000 динара.

Просечна нето зарада за април 2018. године износила је 416 евра, показују подаци Републичког завода за статистику. Вуксановић је за Н1 објаснио да то јесте номинални раст од пет одсто, односно реални раст од три одсто, али да су најаве из врха државе да ће просечна плата бити 500 евра, тешко остварива.

Вуксановић је подсетио да политичари свој оптимизам базирају на подацима о привредном расту, који је у првом кварталу 2018. износио 4,6 одсто, али упозорава да на раст просечне зараде утичу и други фактори – пре свега раст продуктивности, али и курс динара према еврџу и кретање зараде у јавном сектору.

Иако је привредни раст у првом кварталу текуће године један од највећих у последњих десетак година, гост Дана уживо је истакао да упоредиве земље и даље бележе боље резултате, као и да су за добар почетак године заслужни, пре свега, раст у пољопривреди и енергетском сектору у односу на слабе резултате на почетку 2017. године.

Да би се просечна плата приближила износу од 500 евра, морало би доћи до наглог раста продуктивности, што није очекивано, објашњава Вуксановић. Други начин да просечна зарада значајно порасте јесте јачање динара у односу на евро, што такође није реално и може да доведе до погоршања спољнег дуга.

Вуксановић додаје и да просечна плата не даје праву слику о стандарду грађана, јер у највећи број запослених у већини земаља, има зараду мању од просека. Естремне вредности стога могу да наруше слику о просечној заради, те велики број земаља статистички приказује медијалну и модалну зараду.

Медијална зарада је плата од које тачно половина свих запослених прима више, а друга половина мање, и она тренутно износи око 40.000 динара.

Модална зарада је најчешћа, односно плата коју прима највећи број запослених, и она у Србији износи око 25.000 динара, што је упола мање у односу на просечну зараду, истиче Вуксановић.

Модалну зараду прима готово петина радника у Србији и стога се поставља питање о потрошчакој корпи у којој сигурно нема места за луксузна добра, већ само за основне животне потребе, додаје гост Дана уживо.

Такође истиче и да су плате у јавном сектору и даље 20 одсто веће у односу на приватни сектор, и да не треба приватни сектор да прати раст зарада у јавном, већ да је за одржив раст потребно управо супротно.